

# ressò mont-roigenc

LA NISSAGA DELS ROM (9): EXPANSIÓ AL BAIX CAMP (MONTBRIÓ, DUESAIGÜES, RIUDECANYES...)

Martí Rom  
[www.martirom.cat](http://www.martirom.cat)

31-12-2021

Havíem vist com els Rom de Vilanova d'Escornalbou i Mont-roig havien pràcticament desaparegut en el primer poble i en quedaven molts pocs en el segon. En canvi, en el segle XX s'havia produït una rellevant expansió per d'altres pobles del Baix Camp, principalment a Cambrils, Montbrió, Reus i Tarragona.

## MONTBRIÓ

La mont-roigenca i resident a Montbrió Judith Aragonès Alabart (filla de la meua “tieta” Rosita Alabart Alsina) em va posar sobre la pista dels Rom actuals de Montbrió. Vaig poder trobar-me amb la M. Carme Rom Espallargas i el seu marit Pere Francesch Borràs. Les seves aportacions han estat valuoses.

Em comenta el Pere Francesch Borràs que li va sorprendre que una de les branques dels Rom de Mont-roig fos la de “cal Nacra”<sup>1</sup>, doncs, aquest nom també correspon a una finca procedent de la seva família que es troba a les rodalies dels Tegells, a tocar del Parc Samà. És l'única finca que du aquest nom. I no sap d'on procedeix.

Vèiem, en el capítol anterior (el 8) d'aquesta sèrie<sup>2</sup>, que Montbrió havia passat d'haver-hi 5 persones amb el cognom Rom el 1894 (3 de primer i 2 de segon) a 10 el 1955 (6 i 4).

En el cens electoral de 1894 a Montbrió hi consten:

Ramon Rom Duran, 59 anys, pagès, carrer de Vall<sup>3</sup>  
David Rom Rovira, 27 anys, pagès, carrer de Vall  
Víctor Rom Rovira, 33 anys, pagès, carrer de Vall

Amb el segon cognom:

Antoni Blanch Rom, 52 anys, Riera, espardenyer<sup>4</sup>  
Francesc Medico Rom, 33 anys, Vall

Repassem qui eren:

---

<sup>1</sup> Capítol 4: “La nissaga dels Rom (4): els Rom de cal Nacra de Mont-roig”, publicat el 22-10-2021.

<sup>2</sup> Capítol 8: “La nissaga dels Rom (8): expansió al Baix Camp (Cambrils)”, publicat el 17-12-2021.

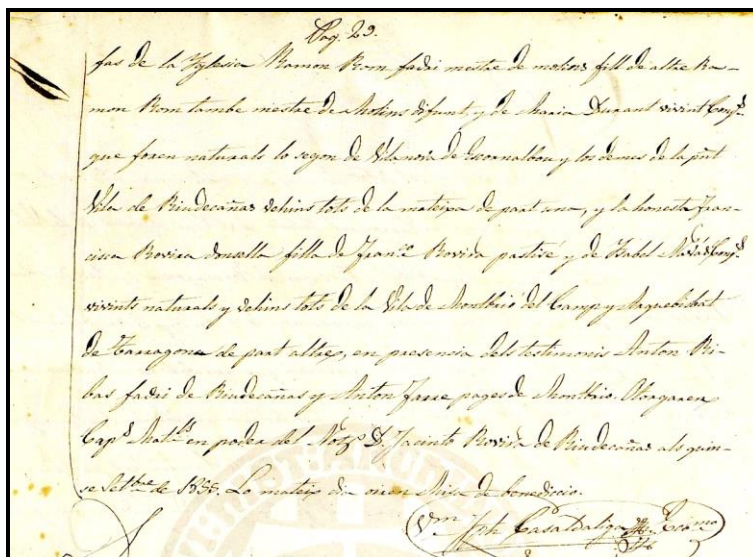
<sup>3</sup> Es refereix a l'actual carrer d'Avall.

<sup>4</sup> Si no són pagesos, esmento la seva professió. La majoria de les dones posa “sus labores”.

Ramon Rom Duran (59 anys) deuria néixer cap al 1835. El seu pare era Ramon Rom Nolla (de Vilanova d'Escornalbou). N'hi havia dos amb aquest nom complert. El més probable és el nascut el 1805, fill de Josep Rom Bargalló i Raimunda Nolla Torner<sup>5</sup>. També sabem que Ramon Rom Nolla, casat amb Maria Duran Aragonès, té una filla: Raimunda, a Riudecanyes<sup>6</sup>. Però segons consta, la mare és Maria Nolla (Anguera). Es deuria casar en segones núpcies.

Seguint la línia directa dels ascendents de (qualsevol dels dos probables), Ramon Rom Nolla, hi ha: Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el mallorquí Bartomeu Rom.

Ramon Rom Duran es va casar amb Francisca Rovira Navàs. En el llibre de Matrimonis del 1852 a 1929, a les pàgines 55 i 56 hi trobem el seu casament (15 de setembre de 1855): "... *Ramon Rom (Duran) fadrí mestre de molins fill de altre Ramon Rom (Nolla) també mestre de molins difunt y de Maria Duran... que foren naturals lo segon de Vilanova de Escornalbou y los demás de la vila de Riudecañas...*". Vull remarcar que pare i fill eren "mestre de molins", com alguns dels seus avantpassats. Recordarem que l'origen d'aquesta nissaga del Baix Camp eren els germans Bartomeu i Llorenç Rom Ramis moliners mallorquins.



També s'esmenta que l'esposa, Francisca Rovira Navàs, era de Montbrió, així com els seus pares: Francesc Rovira (pastisser) i Isabel Navàs.

El matrimoni de Ramon Rom Duran i Francisca Rovira Navàs, a Riudecanyes, tingueren els fills: Dolors (1856)<sup>7</sup> i Víctor<sup>8</sup> Rom Rovira(1858)<sup>9</sup>. I a Montbrió: David (1867), Josep (1869) i Jacint Rom Rovira (1875).

<sup>5</sup> En el llibre de Baptismes de Vilanova d'Escornalbou del 1799 al 1852, a la pàgina (digital) 64 hi trobem que, aquest, neix el 1805. Els seus pares són Josep Rom (Bargalló) i Raimunda Nolla (Torner). L'altre Ramon Rom Nolla era fill del mateix Josep Rom Bargalló i Maria Nolla Anguera, en segones núpcies.

<sup>6</sup> En el llibre de Baptismes de Riudecanyes del 1844 al 1866, a la pàgina (digital) 4, hi trobem que aquest matrimoni té una filla, Raimunda, el 1844, on s'esmenta que els avis paterns eren Josep Rom (Bargalló) i Maria Nolla (Anguera).

<sup>7</sup> Dolors Rom Rovira (de Riudecanyes) es casaria el 1879 a Botarell amb Josep Rebull (forner de Cornudella) i tindrien 7 fills: Josep (1879), Pere (1980), Enric (1881), Lluís (1883), Magí (1886), Joan (1887) i Llorenç Rebull Rom (1893).

<sup>8</sup> O potser Victorino.

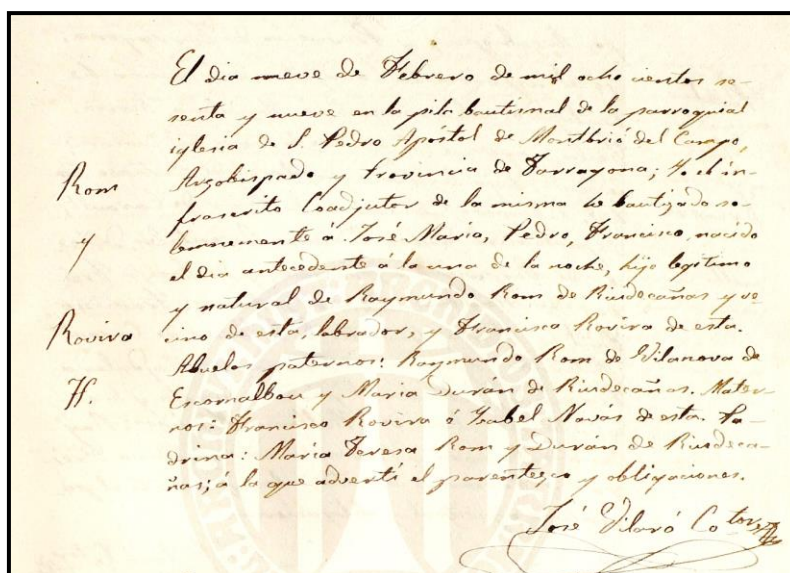
Víctor Rom Rovira el trobem per primer cop a Reus en el cens de 1920. Es va casar amb Montserrat Oriol (de Reus) i van tenir 4 fills: Tranquilí (1878), Raimunda (1881), Josep (1887) i Pere Rom Oriol (1895). A aquest darrer el trobarem, en el capítol 10 d'aquesta sèrie, a Reus en el cens electoral de 1934.

Víctor Rom Rovira es va casar, en segones núpcies, amb Dolors Figueras Carreras (de Riudoms), i van tenir un fill: Francesc Rom Figueras (1898).

David Rom Rovira es va casar amb Àngela Castellví Borràs, i van tenir 4 fills: Ramon (1895), Mercè (1897), Emília (1900) i Oleguer Rom Castellví (1910).

Jacint Rom Rovira era fuster. N'hem d'afegir un altre a la llarga llista dels que havíem trobat<sup>10</sup>. Es va casar amb Maria Duch Roura, i van tenir 4 fills: Carme (1899), Victori (1902), Àngela (1904) i Maria Rom Duch (1908).

De l'altre fill, Josep Rom Rovira, la M. Carme Rom Espallargas i el seu marit Pere Francesch Borràs m'han aportat interessant informació sobre ell.



Jospe Rom Rovira és un personatge rellevant. Va néixer a Montbríó el 8 de febrer de 1869<sup>11</sup>. Durant uns anys va servir com a soldat a Cuba. Entre la documentació que m'han deixar consultar, hi ha el seu full del servei militar.

A l'exhaustiu informe del 31 d'agost de 1897 hi podem llegir que el 8 de desembre de 1888 era "soldado quinto" a la Caixa de reclutes de Reus. Tenia 19 anys. Hi va estar 3 mesos i 24 dies.

El 2 d'abril de 1889 diu que era "artillero 2º". Hi va estar 3 mesos i 29 dies.

<sup>9</sup> A l'acta de naixement d'aquest, consta que el seu pare era de Riudecanyes, també en la del naixement del Jacint. Potser tan sols hi havia viscut.

<sup>10</sup> Vegeu el tercer capítol d'aquesta sèrie "La Nissaga dels Rom (3): els Rom, fusters, de Mont-roig", publicat al web de "Ressò Mont-roigenc" (08-10-2021).

<sup>11</sup> Segons un informe de la "Intendencia militar de la Isla de Cuba" del 31 d'agost de 1897.

L'1 d'agost de 1889: “*cabo 2º*”. Hi va estar 2 mesos i 29 dies.

1 d'octubre de 1889: “*cabo 1º*”. Hi va estar 10 mesos i 1 dia.

2 d'agost de 1890: “*alumno de la Academia General Militar*” de Toledo. Era la vuitena promoció; foren 212 alumnes. Hi va estar 11 mesos i 29 dies. Hi va estar 11 mesos i 29 dies.

31 de juliol de 1891: “*alumno de la Aplicación alumno de la Administración Militar. Oficial alumno por R. O.<sup>12</sup> de 22 de julio de 1893. Con antigüedad de 27 de junio anterior*”. Hi va estar 2 anys, 3 mesos i 29 dies.

30 d'octubre de 1893: “*oficial 3º de Administración Militar por terminación de estudios, según R. O. de 26 de febrero de 1894*”. Hi va estar 1 any, 6 mesos i 22 dies.

22 de març de 1895: “*oficial 2º por pase al Distrito de la Isla de Cuba por R. O. de 22 de marzo de 1895*”. Hi va estar 2 anys, 3 mesos i 8 dies.

Total de servei fins al 31 d'agost de 1897: 8 anys, 8 mesos i 23 dies.

Per la seva permanència a Cuba, del 1895 al 1897, li correspon una bonificació d'1 any, 2 mesos i 11 dies que, sumats al temps real, dona finalment: 9 anys, 11 mesos i 4 dies.

Tenia 28 anys. Havia estat militar dels 19 als 28 anys.

També hi consta la valoració dels seus superiors. A “valor” diu que “se le supone”, i a la resta de conceptes (“aplicación”, “capacidad”, “conducta”, “puntualidad en el servicio”, “instrucción” i “salud”) diu “bueno”. Afegeix que està solter i té 1,67 metres d'alçada.

Com veiem, va estar a Cuba del març de 1895 a l'agost de 1897. Des de feia temps que els cubans intentaven treure's el jou de la dominació espanyola. Hi havia hagut anteriorment dues guerres, la del 1868 al 1878 (la dels “10 anys”) i la del 1879 al 1880. El 1895 es va iniciar la que seria la definitiva. Es va acabar amb el Tractat de París del 10 de desembre de 1898.

Josep Rom Rovira va arribar a l'Havana el 8 d'abril de 1895. Es va dirigir a Mayarí a l'altre extrem de l'illa, al nord de Santiago de Cuba. Anava a encarregar-se dels serveis administratius de nova creació. Hi arriba el 24 d'abril.

Participa en diverses accions de guerra. El 17 de desembre de 1895 “*al ir en conducción de un convoy al campamento de las Yaguasí<sup>13</sup> se sostuvo un nutrido fuego con el enemigo...*”. També succeí amb un comboi que surt el 5 de gener de 1896, i amb uns altres del 23 de febrer, 2 d'abril i 31 de juliol. En aquest darrer, “*tuvo que lamentar la muerte de tres soldados, 1 capitán, 1 primer teniente y quince soldados heridos... además de las pérdidas de 10 caballos y 2 acémilas<sup>14</sup>...* Al siguiente día emprendió

---

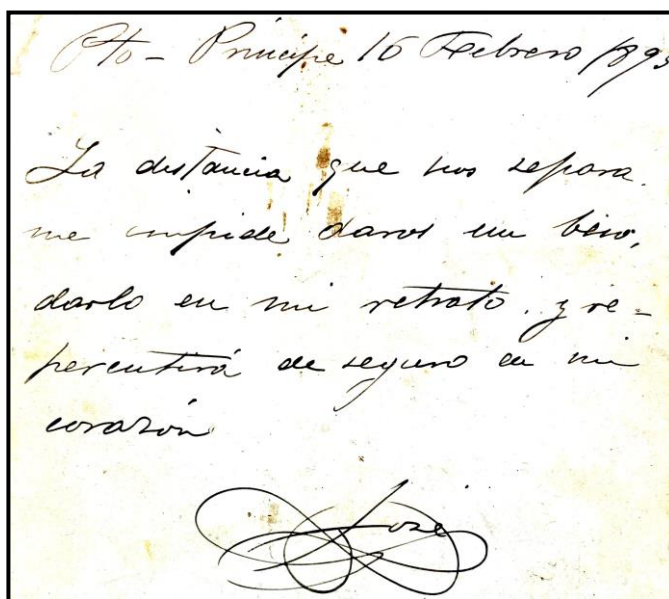
<sup>12</sup> “Real Orden”.

<sup>13</sup> A uns 30 quilòmetres de Mayarí en direcció al sud, cap a Santiago de Cuba.

<sup>14</sup> Mules.

*marcha la columna para Guaimaro<sup>15</sup> encontrando el enemigo parapetado en... El Taro donde sostuvo un nutrido fuego resultando... la muerte de un soldado y un capitán, dos individuos heridos, una acémila y un caballo muertos...*

El 1896 serveix a la “12<sup>a</sup> compañía de Transportes a lomo en Puerto Príncipe”, on es va fer càrrec de la companyia per malaltia del capità. Anteriorment, 16 de febrer de 1895, des d'aquí va enviar una fotografia postal seva, vestit de militar<sup>16</sup>. Hi escriu al darrere: “La distancia que nos separa me impide daros un beso, darlo en mi retrato y repercutirá de seguro en mi corazón”. Puerto Príncipe era l'antic nom de Camagüey, va adoptar aquest nom el 1903. Es troba a uns 200 quilòmetres de Mayarí, anant cap a l'oest, a l'Havana.



Del 7 de juliol de 1896 hi ha un comunicat de la “Intendencia militar de la Isla de Cuba”: “El oficial 2º del Cuerpo de mi mando D. José Rom Rovira desea que la asignación de 30 pesos mensuales<sup>17</sup> que tiene impuesta a favor de su Sr. Padre D. Ramon Rom, por fallecimiento de este, y a partir del mes en que dejó de hacerse efectiva por el mismo, a favor de su Sra. Madre D<sup>a</sup> Francisca Rovira residente en Barcelona...”. Així doncs, sabem que els seus pares, aleshores, vivien a Barcelona.

Del 30 de gener de 1897 hi ha un comunicat a la reina regent Maria Cristina d'Habsburg (esposa d'Alfons XII). Ho va ser fins que Alfons XIII fou declarat major d'edat als 16 anys (1885-1902). El comunicat explica de Josep Rom Rovira: “Encontrándose delicado de salud a consecuencia de la fatiga de campaña y siéndole necesario por asuntos de familia estar al lado de su anciana madre suplica se le conceda la separación absoluta del servicio...”. Un del 13 d'agost de 1897 esmenta que “se le ha concedido la licencia absoluta y dispuesto en baja definitiva en el Ejército por R. O. del 15 de julio último...”

La guerra havia començat amb el “Crit de Baire”, el 24 de febrer de 1895, amb l'aixecament de la paret oriental de Cuba (Santiago de Cuba). La part occidental (La

<sup>15</sup> A uns 150 quilòmetres a l'oest de Mayarí.

<sup>16</sup> Fotografia de A. Naranjo, del carrer Santa Ana núm. 20.

<sup>17</sup> En un altre comunicat diu que són 150 pessetes.

Havana) fou ràpidament sufocada. Aquesta zona oriental, on es trobava Josep Rom Rovira fou on hi havia més enfrontaments i no hi havia manera de controlar-la.

Cap a mitjans de 1897 la situació era prou difícil. No hi havia prou diners per mantenir la guerra, part de l'exèrcit patia malalties tropicals i augmentava la resistència dels rebels. És en aquest context quan Josep Rom Rovira demana de finalitzar el seu servei militar. Recordarem que era oficial de segona i deuria tenir aquesta possibilitat. No era el mateix per als soldats de lleva. Finalment aniria a viure a Barcelona.

Antigüedad que le concurren los empleos y grados que ha obtenido.			Tiempo que los ha servido.		
Día	Me	Año	Año	Mes	Día
8	Diciembre	1892		8	24
2	Abril	1893		3	29
17	Agosto	1893		2	4
17	Setiembre	1893		10	4
2	Agosto	1893		11	29
20	Setiembre	1893		2	3
10	Octubre	1893		1	6
22	Noviembre	1893		2	3

**DON ALFONSO XIII,**

POR LA GRACIA DE DIOS REY CONSTITUCIONAL DE ESPAÑA,  
Y EN SU NOMBRE Y DURANTE SU MENOR EDAD LA REINA  
REGENTE DEL REINO:

POR CUANTO *abruptando a la santidad por Don José Rom Rovira oficial segundo de Administración de 1.ª clase y en gracia a los leyes vigentes, tiene por bien disponer de quince días del año pecuniario transcurrido en consecuencia a la licencia absoluta*

POR TANTO, mando al Capitán ó Comandante general á quien correspondiere, que le deje usar de este permiso de *licencia absoluta* previniendo lo conveniente para

Hem trobat un altre Rom cubà. Havíem vist com un avantpassat de Vilanova d'Escornalbou hi havia anat, cap a mitjans del segle XIX, enduent-se un arna amb la idea de poder fer mel a Cuba. Aleshores, el viatge en vaixell de Barcelona a La Havana durava uns 70 dies. Deuria ser una peripècia aconseguir que arribessin les abelles vives i que no s'escampessin pel vaixell. L'avi Francesc "Cisquet" Rom Serra, deia que es va fer molt ric<sup>18</sup>.

Encara que tan sols per un període curt (que no he pogut concretar), dèiem que Josep Rom Vidiella el 1911 va marxar de Mont-roig a Cuba i a continuació a Mèxic. Finalment s'establiria a Nova York<sup>19</sup>.

Continuem amb les persones que hi havia en el cens electoral de 1894 de Montbrió. Tenim a Francesc Medico Rom<sup>20</sup>, 33 anys, pagès. Deuria néixer cap al 1861. Era fill d'Esteve Medico i Paula Rom Boronat. Els ascendents d'aquesta última són: Pere Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis. Francesc Medico Rom es va casar amb Teresa Badia i van tenir a Josep Medico Badia (1886).

<sup>18</sup> Capítol 2: "La nissaga dels Rom (2): els Rom de Vilanova", publicat el 24-09-2021.  
<sup>19</sup> Capítol 6: "La Nissaga dels Rom (6): els Rom comerciants de Mont-roig", publicat el 19-11-2021.  
<sup>20</sup> Aquest era germà de Maria Medico Rom, que hem vist anteriorment que es va casar amb Salvador Baiges Crusat i, un dels tres fills que va tenir, era Maria Baiges Medico. Aquesta era la mare del Santiago Torredadell Baiges, alcalde de Mont-roig del 1999 al 2001. Vegeu el primer capítol d'aquesta sèrie "La Nissaga dels Rom (1): origen", publicat al web de "Ressò Mont-roigenc" (20-08-2021). També era germà de Joan Medico Rom (1860), que es va casar amb Maria Rom Savall. Els pares d'aquesta eren Ramon Vidiella i Maria Savall Barenys. Vegeu el quart capítol d'aquesta sèrie "La Nissaga dels Rom (4): Els Rom de cal Nacra de Mont-roig", publicat al web de "Ressò Mont-roigenc" (20-10-2021).

Veiem que dos montbrionencs, Ramon Rom Duran i Francesc Medico Rom, procedien de la branca que encapçala el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

En aquest cens de 1894 també hi havia Antoni Blanch Rom, 52 anys, Riera, espardenyer. No he pogut esbrinar res d'ell.

Ara veiem el Cens de 1934 (per primer cop votaven les dones):

Emília Rom Castellví, 33 anys, carrer de Vall<sup>21</sup> núm. 34

Oleguer Rom Castellví, 23 anys, carrer de Vall núm. 34

Ramon Rom Castellví, 39 anys, carrer de Vall núm. 34

Maria Rom Ferré, 36 anys, Sant Antoni núm. 5

Raimunda Rom Oriol, 52 anys, Sant Antoni núm. 26

David Rom Rovira, 67 anys, carrer de Vall núm. 34

Repassem qui eren:

Com hem vist abans, aquest darrer, David Rom Rovira (67 anys), era pare dels tres primers, Emília (33 anys), Oleguer (23 anys) i Ramon Rom Castellví (39 anys).

Un d'aquests fills, Ramon Rom Castellví, fou regidor d'esquerres de l'Ajuntament als anys trenta, segons m'explica la seva neta M. Carme Rom i Espallargas.

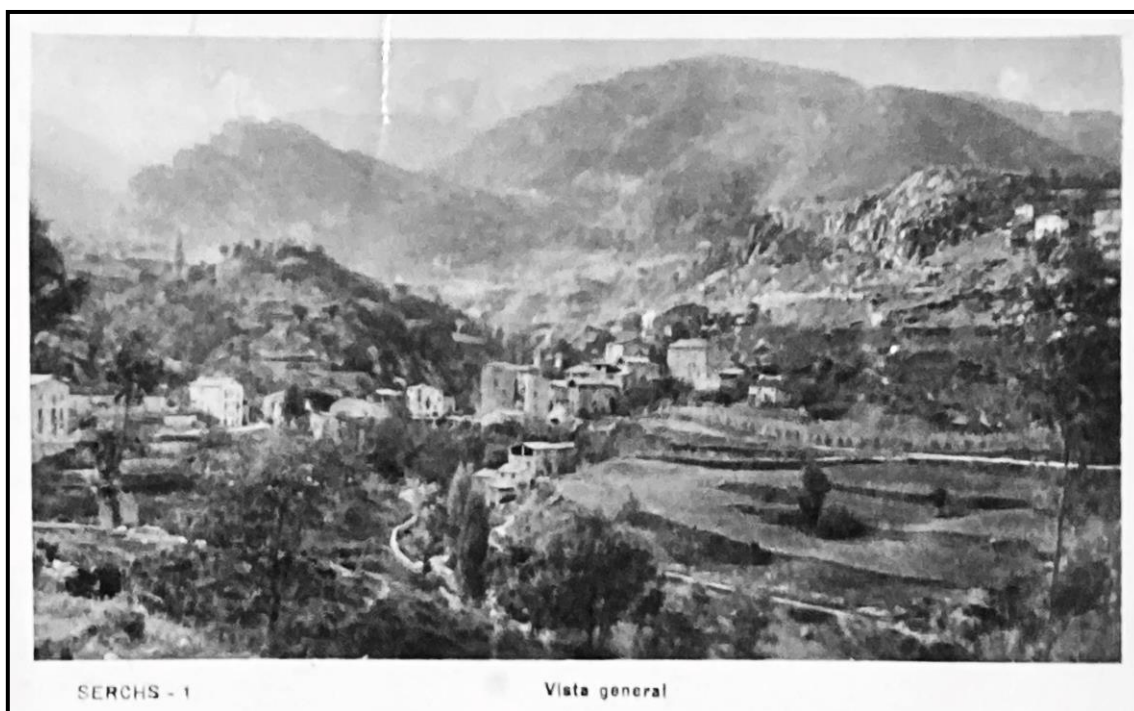


El "Diari de Tarragona", del 24 d'octubre de 1934, l'esmenta com un dels nou detinguts pels "Fets d'octubre". El 4 d'octubre la dreta passa a governar la República i això du a la revolta d'Astúries i de Catalunya". El 6 d'octubre Lluís Companys proclama la República de Catalunya dins la República Federal Espanyola. Companys serà empresonat i suspesa l'autonomia de Catalunya. Les persones detingudes a Tarragona seran unes 400. Primer les col·loquen als vaixells Andalucía i Cabo Cullera. Uns dies després, quan va arribar al port el vaixell Manuel Arnús, amb capacitat per a unes 800 persones, les traslladaran allà.

En els darrers dies de la Guerra Civil, a punt d'entrar les tropes franquistes a Montbrió (15 de gener de 1939), una persona amiga, de dretes, el va avisar que havia sentit dir que anirien a buscar-lo. Va decidir marxar ràpidament del poble. Primer, va tenir la intenció d'endur-se'n un fill i deixar l'altre amb la mare, Teresa Folch Gibert. Però finalment varen decidir marxar tots. Els van acompanyar la seva cunyada, Antònia Roca Rovira, i la seva filla Àngela Rom Roca. Des de Montbrió, amb carro, van dirigir-se a Cercs (Berguedà). Uns dos-cents quilòmetres. La seva esposa, Teresa Folch Gibert, va fer tot el camí a peu, darrere del carro. Deia que no li agradava pujar-hi.

---

<sup>21</sup> L'actual carrer d'Avall.



A Cercs hi havia de mestre el montbrionenc Francesc “Paco” Sardà. Casualment, aquest era germà de l’àvia del marit de la M. Carme Rom Espallargas, Pere Francesch Borràs. Allí van estar en un hostel esperant decidir marxar cap a França. Tot es va desencadenar pels continus bombardejos de les tropes franquistes. Una bomba va caure al lavabo d’aquell hostel. Finalment, Ramon Rom Castellví va decidir marxar sol cap a la frontera. La resta van anar cap a Barcelona esperant el moment oportú per tornar a Riudoms. Del Ramon Rom Castellví no n’han sabut mai més res. Va passar la frontera? Va fer cap a algun camp d’internament? El seu besnét Pere Francesch Rom n’està preparant un llibre sobre aquesta peripècia.

Continuem amb les persones que hi havia en el cens de 1934. Maria Rom Ferré (36 anys), deuria néixer cap al 1898. És el mateix any que l’havíem trobat, amb el mateix nom i cognoms, a Vilanova. Era filla de Benet Rom Castells i Maria Ferré Rom. Els seus pares eren cosins germans. Benet Rom Castells era fill de Pau Rom Munté i Teresa Castells Bargalló. Maria Ferré Romera era filla de Maria Rom Munté i Matías Ferré. Els avis, Rom, eren comuns: Joan Rom Nolla i Llúcia Munté Cugat. Resumint els ascendents d’aquest avi Joan Rom Nolla són: Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis<sup>22</sup>.

Vull remarcar que l’avi de Maria Rom Ferré, empadronada a Montbrió, és Pau Rom Munté, fuster, un dels dos Rom primigenis de Cambrils; l’havíem trobat en el cens de 1894 d’aquesta població.

A la Maria Rom Ferré l’hem trobat que vivia al carrer de Sant Antonio núm. 5. Aquí també hi consta Josep Castellví Iserta que, posteriorment a Duesaigües, veurem que és el seu marit.

---

<sup>22</sup> Vegeu el primer capítol d’aquesta sèrie “La Nissaga dels Rom (1): origen”, publicat al web de “**Ressò Mont-rognec**” (20-08-2021).



Raimunda Rom Oriol (52 anys) era filla de Víctor Rom Rovira i Montserrat Oriol.

Cens de 1955:

Oleguer Rom Castellví, 46 anys, “Calvo Sotelo”<sup>23</sup> núm. 30

Emília Rom Castellví, 56 anys, “Calvo Sotelo” núm. 34

David Rom Folch, 34 anys, Sant Antoni núm. 56

Domènec Rom Folch, 31 anys, Sant Antoni núm. 20

Raimunda Rom Folch, 75 anys, Sant Antoni núm. 26

Àngela Rom Roca, 21 anys, “Calvo Sotelo” núm. 30

Amb el segon cognom:

Maria Aragonès Rom, 30 anys, Closa núm. 5

Blai Baiges Rom, 50 anys, “Ensanche” núm. 1

Josep Baiges Rom, 55 anys, Sant Antoni núm. 26

Tranquilí Baiges Rom, 47 anys, “Ensanche” núm. 2, rajoler

Només repassem les persones que no havien sortit anteriorment:

David (34 anys) i Domènec Rom Folch (31 anys) són fills de Ramon Rom Castellví i Teresa Folch Gibert (1896).

David Rom Folch es va casar amb Margarida Espallargas Arbonés i van tenir la M. Carme Rom Espallargas. Aquesta, es va casar amb Pere Francesch Borràs i van tenir dos fills: Jordi i Pere Francesch Rom; varen néixer el 1977 i 1981.

Domènec Rom Folch es va casar amb Montserrat Sagristà Vidiella i van tenir un fill: Ramon Rom Sagristà. Aquest no ha tingut fills.

Raimunda Rom Folch. Diu que té 75 anys i viu al carrer de San Antonio núm. 26. Hi ha un error en el segon cognom, deu ser Raimunda Rom Oriol. Dèiem que era filla de Víctor Rom Rovira i Montserrat Oriol.

Àngela Rom Roca (21 anys) es va casar amb Pere Vallverdú Aymamí i van tenir 1 fill: Oleguer Rom Roca. Aquest no ha tingut fills. Al mateix domicili, al carrer “Calvo Sotelo” núm. 30, hi consta el pare de la primera: Oleguer Rom Castellví (46 anys). També hi trobem l’Antònia Roca Rovira (46 anys), la seva esposa.

Maria Aragonès Rom, 30 anys, Closa núm. 5. No he pogut esbrinar res d’ella.

Blai (50 anys), Josep (55 anys) i Tranquilí Baiges Rom (47 anys) són fills d’Hermenegildo Baiges Mestres i Raimunda Rom Oriol. Aquesta, era filla de Víctor Rom Rovira i Montserrat Oriol.

Josep Baiges Rom es va casar el 1929 amb Maria Matas Bertran. No tinc més informació.

---

<sup>23</sup> Actual carrer d’Avall.

## DUESAIGÜES

A Duesaigües no hi havia cap Rom el 1894. En canvi n'hi havia 4 el 1955 (2 de primer i 1 de segon).

En el cens electoral de 1955 a Duesaigües hi consten:

Maria Rom Escoda, 56 anys, carrer "Medio" núm. 1  
Maria Rom Ferré, 57 anys, carrer Major núm. 32

Aurèlia Castellví Rom, 30 anys, carrer Major núm. 32

Com que en tots els casos són dones, tampoc en quedarà descendència.

Repassem qui eren:

Maria Rom Escoda nascuda a Vilanova d'Escornalbou (cap al 1899), era filla de Josep Rom Bondia (germà del meu besavi Pere Rom Bondia) i Maria Escoda Guasch. Els ascendents del seu pare eren Carles Rom Munté, Joan Rom Nolla, Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis. Dèiem que, Maria Rom Escoda, es va casar amb Joan Aragonès Aragonès, de Duesaigües, i van tenir 3 fills: Victorino, Maria i Joana Aragonès Rom. Aquesta darrera ha estat una de les meves informadores sobre els Rom de Vilanova.

A Maria Rom Ferré, nascuda a Vilanova d'Escornalbou (el 1898), l'havíem trobat el 1934 a Montbrió. Era filla de Benet Rom Castells i Maria Ferré Rom. Els pares eren cosins.

Els ascendents del seu pare eren Pau Rom Munté, Joan Rom Nolla, Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

Els pares de la mare eren Matías Ferré i Maria Rom Munté. Els ascendents de la darrera eren Joan Rom Nolla... i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

El pare de Maria Rom Ferré, Benet Rom Castells, l'havíem trobat a Cambrils el 1897; el seu avi, Pau Rom Munté, ja hi era el 1894.

Maria Rom Ferré s'havia casat amb Josep Castellví Iserta i van tenir l'Aurèlia Castellví Rom (la tercera esmentada en el cens de 1955). A la Maria Rom Ferré l'havíem trobat a Montbrió el 1934; allà ja vivia amb Josep Castellví Iserta.

## RIUDECANYES

Riudecanyes havia passat d'haver-hi 1 persona amb el segon cognom Rom el 1894 a 3 el 1955 (2 de primer i 1 de segon).

En el cens electoral de 1894 de Riudecanyes hi consta:

Josep Fontbuté Rom, 26 anys, carrer “Miércoles” núm. 5. A Riudecanyes els carrers antics tenen nom dels dies de la setmana. En el llibre baptismes de Riudecanyes del 1867 al 1906 consta que va néixer el 1868<sup>24</sup>.

En el de 1955:

Josep Rom Ferré, 54 anys, carrer “Lunes” núm. 4, fuster  
Josep Rom Miralles, 24 anys, carrer “Lunes” núm. 4, picapedrer

Marcel·lí Fontbuté Rom, 83 anys, carrer “Domingo” núm. 74

Repassem qui eren:

Josep Rom Ferré, nascut a Vilanova d'Escornalbou (1901), era germà de Maria Rom Ferré, que l'havíem trobat el 1934 a Montbrió i el 1955 a Duesaigües.

Josep Rom Miralles, que deuria néixer cap al 1931, deu ser fill de l'anterior, de Josep Rom Ferré. Vivien en el mateix domicili. Aquí hi consta Rosa Miralles Bargalló, de 52 anys, que deu ser la mare.

Marcel·lí Fontbuté Rom consta que va néixer el 1868, segons el llibre de baptismes de Riudecanyes del 1867 al 1906. Segons aquesta informació, els germans Josep i Marcel·lí Fontbuté Rom eren fills de Josep Fontbuté i Teresa Rom Duran, de Riudecanyes. Els pares d'aquesta diu que són Ramon Rom Nolla i Maria Duran Aragonès. Els ascendents del primer són Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

Els Rom Duran també s'escampen pel Camp de Tarragona, un a Montbrió (Ramon) i un altre a Mont-roig (Antoni). Ara trobem la Teresa Rom Duran a Riudecanyes. També, en el següent capítol (el 10è) d'aquesta sèrie, en trobarem un altre a Tarragona (Josep).

He trobat que Josep Rom Tegell va morir a Riudecanyes el 1835, solter. Havia nascut el 1817 a Vilanova d'Escornalbou. Era cosí germà de Teresa Rom Duran. Els pares, Josep i Ramon Rom Nolla, eren germans. Aquest Josep Rom Tegell era fill de Josep Rom Nolla i Maria Tegell Nolla. Els ascendents del pare eren Josep Rom Bargalló, Josep Rom Toda i el moliner mallorquí Bartomeu Rom Ramis.

## ALTRES

A Pratedip hi havia algun Rom en el cens de 1894. Eren:

Josep Rom Sans, 64 anys, carrer “Cárcel”, forner

Francesc Escoda Rom, 46 anys, carrer del Forn, propietari

Josep Rom Sans (deuria néixer cap al 1830). Casualment he trobat una persona amb el mateix nom complet a Cambrils, però aquest deuria néixer cap al 1871. Els separen quaranta anys. Una altra duplicitat en la nissaga dels Rom.

---

<sup>24</sup> De l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (AHAT).

Francesc Escoda Rom (deuria néixer cap al 1848). Casualment, també he trobat a varies persones amb els dos cognoms a Vilanova d'Escornalbou: Josep (1880), Maria (1882), Carme (1893) i Joaquim Escoda Rom. Però també els separen uns cinquanta anys. Més duplicitats.

En el primer capítol d'aquesta sèrie<sup>25</sup> havíem vist com Francesc de Borja Moll, en el seu "Diccionari català-valencià-balear (Institut d'Estudis Catalans)", esmentava uns pobles on li constaven que hi havia persones de cognom Rom, i citava: Barcelona, Montbrió, El Perelló, Reus i Vilanova d'Escornalbou. També he fet la recerca pel Perelló. En el cens electoral de 1894, hi havia tres persones que duïen aquest cognom (però de segon):

Joan Martí Rom, 27 anys (deuria néixer cap al 1867), pagès

Josep Martí Rom, 27 anys (deuria néixer cap al 1867), pagès (deurien ser bessons)<sup>26</sup>

Ramon Pallarés Rom, 38 anys, pagès

Curiosament a Reus hem trobat Josep i Raimunda Martí Rom. El Primer té el mateix nom complet que el del Perelló. Però aquests varen néixer el 1909 i 1902. Uns quaranta anys més tard.

En els casos del Perelló es perdria el cognom. Els tres citats els tornem a trobar en el cens de 1897. En el de 1898, solament els dos primers. Després, fins al 1934 no n'hi ha cap; però en el d'aquest any hi trobem Joan Martí Rom.

---

<sup>25</sup> "La nissaga dels Rom (1): origen", publicat el 20-08-2021.

<sup>26</sup> Curiosament tenen els meus mateixos cognoms que el meu germà i jo mateix.